

Nr 237.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående förbättring av den tekniska utrustningen vid vissa marinens matinrättningar; given Stockholms slott den 27 februari 1920.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över sjöförsvarsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen

att till förbättring av den tekniska utrustningen vid vissa marinens matinrättningar på extra stat för år 1921 bevilja ett reservationsanslag av 122,000 kronor.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

GUSTAF.

Erik Palmstierna.

*Utdrag av protokollet över sjöförsvarsärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 27
februari 1920.*

N Ä R V A R A N D E:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden: PETRÉN,
NILSON,
LÖFGREN,
friherre PALMSTIERNA,
UNDÉN,
THORSSON,
HOLMQUIST,
OLSSON.

Härefter anförde departementschefen, statsrådet friherre Palmstierna följande.

Kungl. brev
den 14 juni
1918.

Genom kungl. brev den 14 juni 1918 anbefalldes marinförvaltningen att taga under övervägande lämpligheten av att låta, med särskilt beaktande av de vid folkköken vunna erfarenheterna, utreda, huruvida och på vad sätt en omläggning av utspisningen vid flottan skulle kunna ske, i ändamål att vinna förbättring av kosthållet med begränsning i möjligaste mån av kostnaderna därför, ävensom, därest sådan utredning ansåges böra äga rum, avgiva yttrande, huruvida utredningen borde verkställas genom särskilda sakkunniga.

Kungl. brev
den 31 de-
cember 1918
och den 7
februari 1919.

Sedan marinförvaltningen den 27 november 1918 yttrat sig i ämnet, har Kungl. Maj:t enligt brev den 31 december samma år dels

uppdragit åt marinförvaltningen att låta verkställa den ifrågasatta utredningen, därvid i den omfattning, som befunnes lämplig, jämväl borde till behandling upptagas frågor i övrigt, som sammanhänge med skötseln av marinens matinrättningar, dels ock bemyndigat ämbetsverket att för ifrågavarande ändamål tillkalla högst fyra sakkunniga, därav en med särskild insikt på folkköksområdet.

På hemställan av marinförvaltningen ställdes därefter genom Kungl. brev den 7 februari 1919 två officerare och en marinintendent till marinförvaltningens förfogande för verkställande av omförmälda utredning, varjämte ämbetsverket för ändamålet tillkallat en på folkköksområdet sakkunnig person.

Bemälda sakkunniga (marinens utspisningssakkunniga) hava i en till marinförvaltningen den 1 september 1919 avlåten skrivelse, med överlämnande av vissa delar av sitt betänkande, hemställt, att ämbetsverket måtte till ändringar och förbättringar av den tekniska utrustningen vid marinens förplägnadsanstalter i land och ombord enligt två särskilda förslag, betecknade med alternativ I och II, begära följande anslag att utgå under nedannämnda år, nämligen:

Utspisnings-
sakkunnigas
skrivelse den
1 september
1919.

År 1920	alternativ I	240,963	kronor;	alternativ II	225,392	kronor
» 1921	»	172,142	»	»	147,178	»
» 1922	»	178,039	»	»	169,004	»

Summa: alternativ I 591,144 kronor; alternativ II 541,574 kronor.

Kostnaderna för ändringar och förbättringar i förevarande avseende enligt alternativ I vore beräknade under förutsättning att vid vissa matinrättningar i land anordnades s. k. fri skaffning. Alternativ II avsåge kostnaderna under förutsättning att fri skaffning icke anordnades.

I skrivelse den 24 september 1919, angående regleringen av utgifterna under sjöförsvaret för år 1921, har marinförvaltningen beträffande utspisningssakkunnigas omförmälda förslag anfört att, innan de framställningar, vartill de sakkunnigas utredning uti ifrågavarande hänseende ansåges böra föranleda, kunde underställas Kungl. Maj:ts prövning, ämbetsverket funne sig böra inhämta vederbörande lokalmyndigheters utlåtande över förslagen och därefter detaljgranska desamma, varför ämbetsverket ej vore berett att för det dåvarande framställa något anslagsäskande för ändamålet.

Marinförvalt-
ningens skri-
velse den 24
september
1919.

Utspisnings-
sakkunnigas
betänkande
den 30 no-
vember 1919.

Sedan marinens vederbörande lokalmyndigheter beretts tillfälle att avgiva yttranden över utspisningssakkunnigas den 1 september 1919 avgivna förslag samt inkomna yttranden däröver delgivits de sakkunniga, hava de sakkunniga med skrivelse den 30 november samma år till marinförvaltningen inlämnat fullständigt betänkande över den av dem verkställda utredningen. De förslag, vari denna utredning utmynnar, hava upptagits under tjugu särskilda punkter samt avse kosthållet, utbildningen av kökspersonalen och marinintendenterna, serveringen, den tekniska utrustningen vid marinens förplägnadsanstalter i land och ombord m. m.

Med avseende å *kosthållet* åsyfta de sakkunnigas förslag bland annat försöksvis anordnande under år 1920 — så snart den tekniska utrustningen av köken blivit på avsett sätt kompletterad — av utspisning i enlighet med av de sakkunniga föreslagna spisordningar dels i land vid sjömanskårens och skeppsgossekårens matinrättningar i Karlskrona samt kustartilleriets matinrättningar å Oscar-Fredriksborg och Nya varvet och dels ombord, exempelvis å en pansarbåt, en kryssare, kanonbåt eller jagare samt två torpedbåtar.

De av de sakkunniga föreslagna ändringarna i nu gällande spisordningar taga sikte på en omläggning i utspisningen, så att kosten bleve mera omväxlande, mera avpassad efter moderna näringsfysiologiska synpunkter och efter det verkliga behovet samt på samma gång gäve mera valuta för därå nedlagda kostnader. Därjämte ställa de sakkunniga i utsikt att — åtminstone vad mathållningen ombord beträffar — någon besparing skulle kunna göras vid tillämpningen av den föreslagna spisordningen därstädes.

I fråga om *serveringen* hava de sakkunniga föreslagit, att försök med s. k. fri skaffning skulle anordnas vid sjömanskårens matinrättning i Karlskrona, så snart erforderliga åtgärder härför vidtagits.

Med fri skaffning avse de sakkunniga, att en var kostnjutande avhämtar sin portion vid en med värmebord försedd disk och därefter väljer en sittplats efter behag vid bord i matsalen, i stället för att, såsom nu är brukligt, maten framställs på borden och de kostnjutande hava att samtidigt intaga bestämda platser vid desamma.

Beträffande den *tekniska utrustningen* vid marinens förplägnadsanstalter i land och ombord hava de sakkunniga — på sätt av dem framhållits redan i förut omförmälda skrivelse den 1 september 1919 — ansett, att åtgärder i olika avseenden borde vidtagas för vinnande av ändringar och förbättringar. Dessa åtgärder hava avsetts att komma till utförande under åren 1920—1922. För i nyssnämnda skrivelse upp-

tagna alternativ I (med fri skaffning) och alternativ II (utan fri skaffning) hava de sakkunniga nu beräknat kostnaderna till följande belopp under nedannämnda år, nämligen:

År 1920	alternativ I	266,368	kronor;	alternativ II	233,291	kronor
» 1921	»	»	173,362	»	»	135,598
» 1922	»	»	184,988	»	»	168,753

Summa: alternativ I 624,718 kronor; alternativ II 537,642 kronor.

Dessa kostnadsbelopp avvika i viss mån från de i skrivelsen den 1 september 1919 angivna.

Beträffande särskilt den tekniska utrustningen vid *kustartilleriets matindrättning å Vaxholmen* bestå de av de sakkunniga föreslagna åtgärderna i dels uppförande av ett renseri och skafferier, dels vidtagande av förbättringar av kökets inredning, dels anskaffning av diverse köksmaskiner, dels ock matsalarnas anordning för fri skaffning. I denna fråga hade de sakkunniga redan i sin skrivelse den 1 september 1919 anfört följande.

De sakkunniga hade funnit förhållandena vid nämnda matindrättning rent olidliga. Utom det att hela etablissementet, inberäknat matsalarna, gäve ett om vantrevnad vittnande intryck med dålig, inpyrd lukt, dålig belysning m. m., saknades de nödvändigaste förutsättningarna för ett tillfredsställande ordnande av utspisningen därstädes. Helt visst vore det bästa botemedlet att flytta hela matinrättningen till större lokaler med bättre belägenhet, men då detta ur kostnadssynpunkt för närvarande torde vara ouppnåeligt, hade de sakkunniga funnit enda utvägen vara att genom vidtagande av vissa förbättringsanordningar avhjälpa de svåraste bristerna. För övrigt torde dessa brister vara så kända och påtagliga, att en i detalj gående granskning och motivering icke syntes vara erforderlig. Enligt vad de sakkunniga erfarit, hade under kristiden flera gånger allvarliga klagomål framställts mot kosten vid denna matindrättning, ett förhållande, som med all säkerhet till stor del kunde tillskrivas de dåliga tekniska anordningarna.

I avgivet yttrande över de av de sakkunniga föreslagna förbättringarna vid ifrågavarande matindrättning hade chefen för Vaxholms kustartilleriregemente tillstyrkt dessa förbättringar, enär desamma i viss mån skulle avhjälpa de olägenheter, varmed matinrättningen för närvarande vore behäftad. De sakkunniga hade — enligt vad chefen för Vaxholms kustartilleriregemente vidare erinrat — ansett önskvärt, om matinrättningen kunde förflyttas till större och lämpligare lokaler, men hade de

ansett detta ouppnåeligt ur kostnadssynpunkt. När emellertid frågan om förbättrad förläggning för regementets första bataljon toges under slutlig omprövning, måste man, enligt bemälda regementschefs mening, om Vaxholmen allt fortfarande skulle användas för inkvartering av trupp, jämväl upptaga frågan om matinrättningen till slutlig behandling, varför de nu av sakkunniga föreslagna åtgärderna borde anses endast såsom provisoriska. Genom nya lokaler för och fördelning av beklädnadsförrådet jämväl till Oscar-Fredriksborg kunde det nu av beklädnadsförrådet i norra donjongens vindsvåning disponerade utrymmet användas för matinrättningens bebov. De kostnader, som vore förknippade härmed, syntes ej bliva så stora, att möjligheten att erhålla lämpliga matsalar å Vaxholmen kunde betraktas som ouppnåeliga. Arbetet kunde utföras med bibehållande av den av de sakkunniga [föreslagna renseri- och skafferiavdelningen.

Marinförvaltningens skrivelse den 21 februari 1920.

I skrivelse den 21 innevarande februari har nu marinförvaltningen i förevarande ärende anfört följande.

De av de sakkunniga framlagda förslagen hade ännu ej hunnit att i ämbetsverket underkastas fullständig granskning, och ej heller hade betänkandet i dess helhet, vilket för närvarande vore under tryckning, ännu kunnat underställas lokalmyndigheterna för yttrande. Ämbetsverket ansåge sig likväl redan nu böra upptaga några av dessa förslag, som syntes böra erhålla en skyndsammare behandling än de i betänkandet i övrigt framlagda, nämligen de förut angivna förslagen beträffande kosthållet, serveringen och den tekniska utrustningen vid kustartilleriets matinrättning å Vaxholmen.

Utförandet av de med avseende å *kosthållet* och *serveringen* ifrågasatta försöken nödvändiggjorde emellertid delvis genomförande av de förbättringar av den tekniska utrustningen vid matinrättningarna, som föresloges i de sakkunnigas betänkande.

De sakkunniga hade föreslagit, att försöken i land skulle omfatta sjömanskårens och skeppsgossekårens matinrättningar i Karlskrona samt kustartilleriets matinrättning å Oscar-Fredriksborg och Nya varvets matinrättning samt att försöken ombord skulle ske å förslagsvis en pansarbåt, en kryssare, kanonbåt eller jagare samt två torpedbåtar.

Marinförvaltningen ansåge däremot, att ifrågavarande försök kunde inskränkas till att omfatta i land endast sjömanskårens matinrättning i Karlskrona samt matinrättningen å Oscar-Fredriksborg och ombord å en pansarbåt, en torpedkryssare och en torpedbåt.

Under sådan förutsättning skulle kostnaderna för den komplettering av den tekniska utrustningen, som erfordrades i och för anordnande av försöken, ställa sig sålunda:

för matinrättningen i Karlskrona	24,559	kronor
» » å Oscar-Fredriksborg	22,000	»
» 1 pansarbåt, förslagsvis	7,025	»
» 1 torpedkryssare, jagare eller kanonbåt, förslagsvis ...	5,170	»
» 1 torpedbåt, förslagsvis	1,060	»
	Summa 59,814	kronor

Av nämnda belopp, 59,814 kronor, avsåge alltså 46,559 kronor kostnaderna för utspisningen i land och 13,255 kronor kostnaderna för utspisningen ombord.

Ovan upptagna summor, som ansetts erforderliga för den tekniska utrustningens komplettering i och för försöken, hänförde sig till de i de sakkunnigas kostnadsberäkningar upptagna belopp enligt följande specifikation.

Sjömanskårens matinrättning i Karlskrona:

köket med maskinell utrustning	13,984	kronor
matsalen (utan anordning för fri skaffning)	1,425	»
matsalen (anordning för fri skaffning i halva salen)	8,000	»
oförutsedda utgifter och omkostnadsprocent	1,150	»

Kustartilleriets matinrättning å Oscar-Fredriksborg:

köket med maskinell utrustning m. m.	19,185	kronor
oförutsedda utgifter	2,815	»

Beträffande förbättringen av den tekniska utrustningen ombord för försöken hade kostnaderna endast kunnat preliminärt uppskattas, då dessa kostnader vore väsentligen olika för olika fartyg och bestämda fartyg för försöken ännu ej kunnat av marinförvaltningen föreslås.

Då innevarande års underhållsanslag ej vore beräknade med hänsyn till bestridandet av ovan upptagna kostnader och i övrigt vore synnerligen knappa, funne sig ämbetsverket böra föreslå, att ovannämnda belopp, 59,814 kronor, måtte äskas hos innevarande års riksdag, så att försöken snarast efter ingången av år 1921 kunde komma till stånd.

Sedan sålunda frågan om den komplettering av matinrättningarnas tekniska utrustning, som erfordrades för de av marinförvaltningen tillstyrkta försöken, blivit av ämbetsverket behandlad, ville marinförvaltningen uttala sig om de av de sakkunniga föreslagna förbättringarna i den tekniska utrustningen vid matinrättningen å Vaxholmen.

De åtgärder, som i detta avseende föreslagits av de sakkunniga, bestode i dels uppförande av ett renseri och skafferi, dels vidtagande av förbättringar av kökets inredning, dels anskaffning av diverse köksmaskiner, dels ock matsalarnas anordning för fri skaffning. Sistnämnda arbete, som med därå belöpande del av upptaget belopp för oförutsedda utgifter beräknades till 9,836 kronor, borde enligt marinförvaltningens mening anstå, till dess föreslagna försök med dylik skaffning blivit utförda. Med denna inskränkning beräknades erforderliga medel för nämnda matinrättnings förbättrande sålunda:

Uppförande av renseri och skafferi	kronor 9,800: —	
Diverse maskiner för renseriet	» 7,950: —	kronor 17,750: —
Förbättringsarbeten i köket	» 5,595: —	
Diverse kokapparater och andra anordningar i köket	» 8,280: —	» 13,875: —
Oförutsedda utgifter	»	2,375: —
Sammanlagt		kronor 34,000: —

Av vad chefen för Vaxholms kustartilleriregemente beträffande ifrågavarande matinrättning anfört framginge, att han tillstyrkte det av de sakunniga uppgjorda förslaget, vilket dock enligt bemälda regementschefs mening borde betraktas såsom ett provisorium i avvaktan på denna frågas slutliga lösning i samband med spörsmålet om förändrad förläggning av regementets första bataljon.

De sakkunniga hade beträffande det av chefen för Vaxholms kustartilleriregemente sålunda gjorda uttalandet meddelat, att de ej hade något att erinra mot den ifrågasatta förflyttningen av matsalarna, men framhållit, att en sådan förflyttning betingade inrättandet av en mathiss från köket.

Det syntes marinförvaltningen av vad förut anförts otvetydigt ådagalagt, att en förbättring av matinrättningen å Vaxholmen snarast möjligt erfordrades ävensom att de av de sakkunniga föreslagna förbättringarna bleve tjänliga, vare sig matsalarna på angivet sätt framdeles komme att förflyttas eller ej. Då härtill komme att, så länge trupp funnes förlagd å Vaxholmen, matinrättningen syntes bliva erforderlig för sitt ändamål, tvekade

marinförvaltningen icke att tillstyrka det av de sakkunniga framlagda förslaget till förbättring av ifrågakvarande matinrättning. Endast under förutsättning att för första bataljonens förläggning komme att utföras ett nytt etablissement å egendomen Lugnet, vilken fråga berörts i marinförvaltningens hemliga skrivelse den 3 januari 1919 angående hygieniska förhållanden vid kustfästningarna, skulle den nuvarande matinrättningen å Vaxholmen bliva överflödig. Även om ett sådant etablissement skulle komma till stånd, syntes emellertid dess uppförande erfordra avsevärd tid, vadan den ej så betydande utgiften för de nu föreslagna förbättringarna måste anses väl motiverad såsom ägnad att medföra lättnad, till dess en sådan lösning av frågan vunnits.

Då marinförvaltningen, liksom beträffande ovan föreslagna förbättringar av den tekniska utrustningen i och för försöks anställande, saknade medel för den ifrågasatta förbättringen beträffande matinrättningen å Vaxholmen, funne ämbetsverket ingen annan utväg stå öppen än att hos Kungl. Maj:t föreslå äskande av medel hos riksdagen.

Med stöd av de förut lämnade kostnadsuppgifterna kunde kostnaderna för nu närmast avsedda anskaffningar och arbeten beräknas belöpa sig till 93,814 kronor. Emellertid ansåge marinförvaltningen med hänsyn till den alltjämt pågående stegringen i arbetskostnader och materialpris försiktigheten bjuda att räkna med en förhöjning å det sistnämnda beloppet med omkring 30 % eller till, i avrundat tal, sammanlagt 122,000 kronor.

Med anledning av vad ovan anförts har marinförvaltningen hemställt, att Kungl. Maj:t måtte dels föreslå riksdagen att å extra stat för år 1921 till förbättring av den tekniska utrustningen vid vissa marinens matinrättningar anvisa ett reservationsanslag av 122,000 kronor, dels, under förutsättning att nämnda anslag bleve av riksdagen beviljat, medgiva, att de sakkunnigas förslag till spisordning finge på försök tillämpas, så snart den tekniska utrustningen blivit kompletterad, i land vid sjömanskårens matinrättning i Karlskrona (jämväl försök med s. k. fri skaffning) samt kustartilleriets matinrättning å Oscar-Fredriksborg, och ombord å en 1:a klass pansarbåt, en torpedkryssare, jagare eller kanonbåt samt en torpedbåt, dels ock bemyndiga marinförvaltningen att utfärda de närmare föreskrifter, som på grund av försöken kunde bliva erforderliga.

Till övriga här ej behandlade uttalanden och förslag av de sakkunniga har marinförvaltningen anhållit att framdeles få återkomma.

Departements-
chefens
yttrande.

Det synes mig vara en angelägenhet av största vikt, att de krav av hygienisk och därmed jämförlig art beträffande marinens särskilda inrättningar, som av omständigheterna påkallas, bliva behörigen tillgodosedda. Att förhållandena vid marinen i dessa avseenden bliva ordnade på ett så tillfredsställande sätt som möjligt, betingas icke blott av statens självfallna förpliktelser gent emot den i dess tjänst varande personalen, utan även av statens välförstådda intresse att söka bereda personalen den trevnad i tjänsten, som gör denna tjänst för personalen mera tilldragande. Förutom de åtgärder i nu angivet syfte, som på min hemställen tidigare blivit efter beslut av Kungl. Maj:t och i förekommande fall jämväl efter riksdagens hörande vidtagna, hava i statsverkspropositionen till innevarande års riksdag (fjärde huvudtiteln, avdelningen sjöförsvaret, punkterna 15, 18 och 43) bland annat gjorts framställningar om uppförande av nybyggnad för marketenteri vid flottans station i Karlskrona, om åtskilliga anordningar (värmeledning i kasern II, utvidgning av varmbadinrättningen och ny ångpanneanläggning för matinrättningen) vid flottans station i Stockholm samt om förbättring av de hygieniska förhållandena inom vissa kustfästningar.

Vad särskilt utspisningsförhållandena inom marinen beträffar har, såsom av det förut sagda framgår, genom kungl. brev den 31 december 1918 och den 7 februari 1919 igångsatts en omfattande utredning i syfte att åvägabringa erforderliga förbättringar i sådant avseende såväl i land som ombord. Ehuru denna utredning ännu icke föreligger i det skick, att den i sin helhet kunnat hänskjutas till Kungl. Maj:ts avgörande, har marinförvaltningen likväl ansett sig böra framställa vissa förslag, vilka ämbetsverket funnit vara av beskaffenhet att redan nu böra upptagas till prövning. Dessa förslag avse, såvitt riksdagens medverkan därtill erfordras, dels anvisande av behövliga medel för anskaffande av viss teknisk utrustning för anställande av försök i land och ombord med tillämpning av nya, efter mera rationella grunder uppgjorda spisordningar och dels förbättringar i den tekniska utrustningen vid kustartilleriets matinrättning å Vaxholmen.

Mot det av marinförvaltningen avgivna förslaget beträffande omfördälda försök har jag icke något att erinra, liksom icke heller det av ämbetsverket för ändamålet äskade beloppet givit mig anledning till anmärkning.

Beträffande därefter framställningen i fråga om vidtagande av förbättringar i den tekniska utrustningen vid kustartilleriets matinrättning å Vaxholmen, äro förhållandena med avseende å denna matinrättning, på sätt av myndigheterna framhållits, för närvarande synnerligen otillfredsställande. Såsom i det föregående omförmälts, har emellertid fråga

blivit väckt om ändrad förläggning av Vaxholms kustartilleriregementes första bataljon, varav tre kompanier för närvarande äro förlagda å Vaxholmen; och har marinförvaltningen i skrivelse den 26 innevarande februari hemställt, att Kungl. Maj:t måtte antingen uppdraga åt ämbetsverket att utarbeta förslag till nytt etablissement å annan plats för nämnda bataljon eller ock för anordnande av förbättrad förläggning å den nuvarande platsen av sagda bataljon hos riksdagen äska ett reservationsanslag av 689,650 kronor, att utgå med 289,650 kronor å tilläggsstat för år 1920 och 400,000 kronor å extra stat för år 1921. Beträffande frågan om ifrågavarande bataljons förläggande till annan plats vill jag erinra, att Kungl. Maj:t genom brev den 20 innevarande februari bemyndigat marinförvaltningen att träda i underhandling om inköp av lägenheten Lugnet, belägen å västra delen av Rindön, och, om så med hänsyn till det begärda priset skulle prövas lämpligt, med säljaren upprätta preliminärt avtal under förutsättning av Kungl. Maj:ts och riksdagens godkännande rörande lägenhetens förvärvande för statsverkets räkning. Även om ett nytt etablissement för första bataljonen på denna eller annan plats skulle komma till utförande — för vilket arbete kostnaderna icke beräknats understiga 3,000,000 kronor — lärer, på sätt marinförvaltningen framhållit, härför krävas avsevärd tid, varför denna omständighet icke enligt ämbetsverkets mening borde utgöra tillräckligt skäl för att låta de nu föreslagna förbättringsåtgärderna tills vidare anstå. Jag ansluter mig till denna marinförvaltningens uppfattning och vill till stöd för bifall till marinförvaltningens framställning i förevarande hänseende ytterligare framhålla, att utgifterna för de föreslagna förbättringarna säkerligen i avsevärd grad komma att uppvägas av minskning i drifts- och portionskostnader. Mot de för utförande av ifrågavarande förbättringar beräknade kostnaderna anser jag mig icke kunna göra någon erinran.

Det belopp, som enligt marinförvaltningens på de sakkunnigas betänkande grundade beräkningar skulle för här ifrågavarande ändamål erfordras, utgör — med viss procentuell förhöjning — tillhoppa 122,000 kronor, vilket belopp i enlighet med ämbetsverkets hemställan torde såsom reservationsanslag böra äskas på extra stat för år 1921. Någon ändring av de anslag, som för år 1920 beviljats eller för år 1921 äskats till naturaunderhåll åt personal vid flottan och kustartilleriet, synes icke böra föranledas av vad sålunda föreslagits.

Om beredande av medel för täckande av omförmälda belopp torde chefen för finansdepartementet komma att framdeles under riksdagen avge erforderligt förslag.

Vid bifall till vad i det föregående tillstyrkts läser Kungl. Maj:t vilja framdeles meddela erforderliga närmare föreskrifter i fråga om anställandet av i det föregående omförmälda försöken.

På grund av vad sålunda anförts får jag hemställa, att Eders Kungl. Maj:t tacktes föreslå riksdagen

- att till förbättring av den tekniska utrustningen vid vissa marinens marinrättningar på extra stat för år 1921 bevilja ett reservationsanslag av 122,000 kronor.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan tacktes Hans Maj:t Konungen lämna bifall; och skulle till riksdagen avlätas proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Tor Ericsson Ärje.